

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De generali humilium in conspectu aliorum, sui ipsorum deiectione. Cap.
7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

dream fratrem eius;] & sic non sine ordine fuerunt alij numerati. Qui ergo alijs dignitate eminent, aut temporis antiquitate excellant, nullam faciunt humilitatis iacturam, si locum suum occupent, ne ordinem suae familiae pervertant, dummodo ob instantiam, aut elationem primas sedes non quarant. De qua re haec Augustinus ait: Oportet ergo ut in congregatione Christianorum praepositi plebis eminentius sedeant, ut in ipsa sede distinguantur, & eorum officium satis appareat, non tamen ut inflentur de sede, sed ut cogitent sarcinam, unde redditori sunt rationem. Quis autem novit, utrum hoc amant, aut non amant? Res ista cordis est, iudicem habere non potest nisi Deus. Ipse autem Dominus admonebat suos, ne inciderent in tale fermentum, quod alio loco dicit: Cavete a fermento Pharisaeorum, & Sadduceorum. Et cum putaret illi propterea hoc cum dicere, quia panes non intulerant, respondit eis: Excidit vobis quot millia saturati sunt ex quinque panibus? Tunc intellexerunt, inquit, quia fermentum doctrinam eorum dicebat. Amabant enim illi ista temporalia: aeterna vero nec timebant mala, nec diligebant bona. Haec ille. Hoc ergo servandum est, cum secundum praescriptum ordinis confidemus: ridiculumque esset, humilitatis praetextu ordinem invertere, quod non humilitati sed singularitati & imprudentiae esset deputandum. At cum liberum est, locum ac sedem eligere, semper humiles in humiliori loco se collocant, ut alijs tanquam honoratioribus deferant. Memores videlicet verbi Domini: Cum invitatus fueris, recumbe in novissimo loco: ad infimum locum aspiciunt, & nunquam ad superiorem nisi iussi & compulsi ascendunt. Locus infimus tranquillissimus est, quia pro primis sedibus universi decertant, pro humili vero loco nemo contendit. Est etiam & secundissimus, quia sicut terra in imo fundi posita, fructuosum est ferax: ita & locus humilium inferior, virtutum omnium actiones fructificat. Est & praeclarissimus, quoniam locus Christo regi propinquior, qui & in praesepe apparuit, & in cruce occubuit, & semper in terris locum humilem adamavit. O ergo vir humilis, iuxta praescriptum humilitatis, semper novissimus locus tibi sit cordi, ut a consortio principis superbiorum sis penitus alienus, qui in supremo loco, & super astra caeli sedere concupivit. Et sicut gemma pretiosa in diademate regis, vi affixa tenetur; si vero eam non affigas, statim in terra volutatur: ita & te sola obedientia, & Dei voluntas in loco sublimiori teneat, & haec dum cessaverit, mox humilitatis pondus te in terram deiciat.

Tandem humiles contenti sunt omni extremitate munerum ac ministeriorum. Cum enim ex se ipsis indignos & ineptos ad minima ministeria se iudicent, non mirum si maiora ac sublimiora detrectent. Humilitas, mundi altitudinem despicit, ut apud Deum amatoribus suis veram ac aeternam altitudinem impetret: & ideo iussa quidem & compulsa ascendit, sed suae voluntati relicta, in loco humili manere concupiscit. Tantoque iucundius in abiecto ministerio manet, quanto sapientius pericula sublimis dignitatis pertimescit. Huius quantae sint pericula, & quam magna stultitia eorum, qui illam appetunt, Laurentius Iustianus sic docet. Proinde onus graue, & valde formidabile esse comprobatur, animarum regimen. Sed heu hodie a multis desideratur, quaeritur, emitur, & absque timore obtinetur, quia quale sit, ignoratur. Attendunt huiusmodi, praesentia, nec futura prospiciunt.

Aug. ser. 234. de tempore. c. 5. v. 10.

Matth. 16. 6.

Luc. 14. 10.

Isa. 14. 13.

Iust. de discip. monast. c. 9.

A ciunt. Magni existant, si praeposantur ceteris, si alijs imperent, si honoribus extollantur. Gaudent, iuxta Domini sententiam, vocari ab hominibus Rabbi, & a subditis, ut patres, venerari. Attendunt quid aestimentur, non quid sint; nec considerant, ipsi elatione tumidi, mente caecati, intentione corrupti, & moribus perditis, quam sit brevis ipsorum gaudium, quam formidabilis status, quam fugitivi honores. Nam tanquam somnium surgetium de statu est vita haec, & omnis illius delectatio ad instar pancti. Labitur enim cum tenetur; amittitur cum possidetur. Nihil in ea stabile, nil mundum, nil securum, nihilque aestimatione dignum. Quo autem dulcius tenetur, eo durius ac laboriosius relinquitor; & quanto quis in ea sublimior fuerit, tanto maiora ab eodem exiguntur. Terte namque scriptura: Iudicium darissimum fiet iis, qui praesunt. Sic ille. Humilis ergo haec discrimina dignitatum animo voluens, & suam indignitatem hac vilitate expendens, quasi ex duplici capite ab appetitu status sublimis abigitur. Timet pericula, quia invenit scriptum: Qui amat periculum, in illo peribit, & bona animae non vult voluntate sua discrimini perditionis exponere. Conspicuum namque sapientum virorum sententia est, appetitum, & curam obtinendae dignitatis, viam saepe damnationi recludere: suam etiam indignitatem pertimescit, quam ut infirmam & imbecilem non audeat onere mundanae altitudinis pergrauare. Vox illius est, illa sancti Davidis, qua ad Dominum loquebatur: Ad nihilum redactus sum, & nescivi: ut iumentum factus sum apud te, & ego semper tecum. Humilis ad nihilum se redigit, quia ex se ipso se nihil esse sentit, & quicquid boni, siue in mente, siue in corpore, in se reperit, totum id muneri divinae bonitatis adscribit. Humilis nescit dona, scilicet magna, quibus praeditus est, quia ne occasionem superbiendi habeat, ea ab oculis suae considerationis abscondit. Humilis, [ut iumentum factus est apud Dominum,] quia sicut iumenta facta sunt, non ut imperent, sed ut serviant; ita se ad servitium, & obediendum comparat, & a sublimitate imperij declinat. Id summam sollicitatem arctat: [Et ego semper tecum,] ut scilicet semper Deo cognitione, & amore cohaereat. Vult igitur in humili loco consistere, ne curis regiminis in varia distractus, ab assidua memoria eius, quem diligit, diuellatur.

Sap. 6. 6.

Ecl. 3. 27.

Psal. 72. 22. 23.

De Generali Humilium in conspectu aliorum sui ipsorum deiectione.

CAPVT VII.

SIMILITER & humiles duobus modis reliquos omnes sibi praeferrunt; aut cordis affectu, aut exteriorum suae affectionis signo. Illum interiorum affectum, superius humilitatis gradum asseruimus: ista vero exteriora deiectionis signa effectum humilitatis nunc dicimus. Nam humiles, qui verissima sui cognitione tacti, se omnibus viliores aestimant, id ipsum non simulant; sed vere lingua pronuntiant, & omnium pedibus conculcari appetunt. Humilitas quippe non solum intellectum afficit per propriae vilitatis notitiam, nec in solo affectu se continet, verum etiam ad opus actionum procedit. Quae cum virtus sit,

veritatis amica, & totum hominem veritati subiciat, & id ab homine obtinet, ut seipsum corde vilissimum reputet, & ut se opere coram aliis talem exhibeat. Est autem inter hanc duplicem cordis & operis deiectionem, magnum quoddam discrimen: nam deiectio interior ex parte facilius est, saltem comparatione multorum, quia ipsa experientia vilitatis nostrae ad eos suscipiendos impellimur: exterior vero difficilius invenitur, quia sepe qui se minorem reputat, superbia incitante, vult maior & eminentior apparere. Illa licet in affectu absoluta sit, tamen in notitia aliquam interdum limitationem habet; nam aliquibus nos supponimus, non secundum dona, quae à Deo accepimus, sed secundum quod ex nobis ipsis habere cognoscimus. At exterior, nisi dignitas praerelationis, aut aliquid simile obstat, nullam conditionem admittit, sed ita nos ante alios prosternere debemus, ac si omnino etiam secundum dona Dei ipsis inferiores essemus. Hic ergo effectus humilitatis superiori aliquid addit. Potest enim quis vilitatem aliquam, & extremitatem amare, sed in ipsa extremitate se aliis fratribus anteponere. Eligit, exempli gratia, quis, viles cibos, abiecta indumenta, inferiorem aliquem locum, aut abiectum ministerium, non tamen usque ad extrema ac viliora se demittit; immo alios in viliori loco, & se in altiori, aut certe non in vilissimo, esse sustinet. At hic septimus effectus, siue gradus hominem in infimo loco constituit, & sibi fratres reliquos anteponit. Franciscus vilitissimo indumento tectus pauperem obitum habuit viliori veste cooptum, & doluit quod ille abiectior esset, & magis laceram vestem gestaret. Id sane fuit, vilissimam (ut ita dicam) vilitatem amare, & non hunc, vel illum, sed omnes sine ulla exceptione velle sibi praerferri.

Psal. 21. 7

Humilis se vermiculum parvulum, ac nullius valoris putat, ad hoc natum, ut ab omnibus conculcetur. Assumit enim sibi vocem capitis sui: Ego autem sum vermis, & non homo: opprobrium hominum, & abiectio plebis. Est quidem vermis, qui sine strepitu super terram graditur, & domi ac foris tanta moderatone vitatur, ut apud homines magni, aut divitis, aut nobilis opinionem habere non quaerat. Est vermis, quem in imo iacentem non soli praerati, aut litterati, aut seniores calcant, sed (quod in ipso est) etiam pueri & iuniores sine ullo timore conculcant. Est non homo, pro quo Hebraei habent vocem, quae significat virum egregium, atque praecipuum; quia non se cum magnis computat, sed magnum, & excelsum sibi putat, si se pauperculis & abiectis annumeret. Nec mirum quod tam humiliter de se sentiat, qui inter homines opprobrium eorum, & abiectionem omnium se iudicat. Immo mirabile esset, si se aliquid reputaret, videns, caput suum, ac Dominum suum, propter salutem ac exemplum hominum, ad tantam abiectionem redactum.

Psal. 30. 12. 13.

Super omnes inimicos meos, ait, factus sum opprobrium vicinis meis valde, & timor notis meis. Qui videbant me fortis, fugerunt à me: obliuioni datus sum tanquam mortuus à corde. Ille inimicis suis factus fuit probrosus, & execrabilis; notis vero, & amicis formidabilis: timebant enim, ne eius causam in aliquam calamitatem inciderent. Cum in publicum prodibat, omnes ab eo fugiebant; inimici, ne ab eo, quem deceptorem putabant, deciperentur: & amici, ne cum illo afflictionibus involuerentur. Omnium etiam corda illius obliuisci maluerunt: hostes, ne illius, quem auerfabantur, memoriam haberent: & noti, ne miseriam eius, quem liberare non poterant, se recordatione cruciarent. Si haec passus

A est Christus propter nos, quid non patiar propter eum humilis Christianus? Cur non gaudeat, si etiam abiectis hominibus execrabilis habeatur; si ab omnibus rideatur, si oblitus & despectus, & indignus hominum memoria putetur? Per laborem venit ad requiem, per bellum ad palmam, & per contemptum venit ad regnum. Saluator prius descendit, ac se infra omnia demisit, ut sanctam humanitatem suam super omnes orbis caelestes efferret. [Quod autem ascendit, inquit Paulus, quid est, nisi quia & descendit primum in inferiores partes terrae?] Miles igitur huius Domini prius per humilitatem descendat, ut postmodum per gloriam ascendat. Descendat in infimo loco, neminem praecedere audeat, ut voluntate Domini in honorabili loco confidat.

Ephes. 4. 9.

B Oportet itaque, nos, qui de vita religiosa gloriamur, & humilitatis desideriis accendimur, omnibus nos supponere, & ad viliora ministeria paratos esse. Nihil sit quantumvis abiectum, cui exequendo voluntas nostra repugnet. Nam si aliquid exhorrescimus, & alij, tanquam minori, faciendum relinquimus, humiles ex omni parte non sumus. Illud, quicquid sit, turbare nos poterit, & accedente superioris decreto, ut illud faciamus, vel quia ita necessarium est ad gubernationem domus, vel quia ad probationem nostram iniungitur, nos non plenè humiles, sed minùs habentes reperiet. Experiemurque, veram pacem cordis in omnimoda humilitate consistere; atque illum in congregatione beatorum esse, qui omnibus se supposuit, & à nulla se humiliatone subduxit. Dixit Abbas Moyses Abbati Zachariae:

C Dic mihi, quid faciam? Is autem haec audiens iacuit se pronus in terram ad pedes eius, dicens: Tu me interrogas, Pater: Dixit autem ei senex: Crede mihi, fili Zacharia, quod vidi spiritum sanctum descendentem in te, & propterea compellor interrogare te. Tunc tollens Zacharias cucullum suum de capite suo, misit eum sub pedibus suis; & conculcans eum dixit: Nisi ita conculcatus fuerit homo, non potest esse monachus. O dignam sanctissimo viro sententiam! Non est perfectus religiosus, qui ab omnibus contemni & conculcari paratus non fuerit. Humilitas illius infantilis est, & tenera, cuius mès abiectiora non eligit, & qui needum ex corde cunctis se submitit. Adhuc saeculū in illo vivit, qui paratus quidem est haec mediocria humilitatis munia facere; imparatus vero, obsequia alia viliora & abiectiora praestare. Neque enim adhuc se vilissimum, ac omnium minimum putat, qui aliqua obsequia, ex eo quod sunt abiectiora, detrectat. Qui autem cogitatione & affectu suo sub pedibus omnium seipsum non collocat, necdum est vera ac perfecta humilitatis possessor. Quod si affectus eius ad hoc usque progressus est, ut seipsū contemnat, reliquosque omnes suspiciat; quomodo poterit aliquod munus, ob id tantum quod vile est, atque abiectum, repellere, & aliis se melioribus demandare? Animi ergo non verè & perfectè humilis esse convincitur, qui ex his quae sibi imperata sunt, aliquid, eà solùm ratione, quod non est honorificum, recusat.

D Igitur in isto gradu verus humilis primò se minimum omnium linguam prostiteatur: deinde opere se omnibus supponat, & (quod ad se pertinet) obsequia viliora eligat. Sed quid est humilem linguam se minimum profiteri? An mendacis dona sibi concessa tegere, & peccata, quae non fecit, sibi ascribere? Nullo modo; cum humilitas sit soror veritatis, nullòque sit mendacio subnixā. Vnde Gregorius exponens verba illa Helii apud Iob: Iob autem stultè loquutus est, & verba illius non sonant disciplinam; sic ait: Innocenter enim Iob se asseruit flagellatum,

Iob. 34. 35. Greg. 26. mor. c. 3.

quem.

quem Deus etiam perhibuit frustra percussum. Quid ergo vox percussus superbum sonuit, quæ à sententia fœcientis nullatenus discrepauit? Incaute sunt humiles, qui se mendacio illaqueant, dum arrogantiam vitant. Immo mentiendo superbiunt, quia contra veritatem se erigunt, quam relinquunt. Qui enim, necessitate cogente, vera de se bona loquuntur; tanto magis humilitati iungitur, quanto & veritati sociatur. An Paulus humilis non fuit, quando emulatione veritatis contra falsos Apostolos, tot de se discipulis fortia gesta narrauit? Qui nimirum veritati inimicus existeret, si abscondendo virtutes proprias, prædicatore errorum præualere permisisset. Paulus certe nulla superbia tumuit, cum de se ipso dixit: In quo (scilicet testimonio Christi confirmando, ac prædicando) positus ego prædicator, & Apostolus (veritatem dico, non mentior) doctor

1. ad Tim.
mor. 2.7.

Galat. 1.
1.

gentium in fide, & veritate.] Et iterum: Paulus Apostolus, non ab hominibus, neque per hominem, sed per Iesum Christum, & Deum Patrem, qui suscitauit eum à mortuis. Quid igitur erit nos omnibus linguâ ac sermone submittere? Id sanè, dona à diuinâ misericordiâ suscepta, cum necessitas, & Dei gloria non instat, prudenti silentio contegere. Cum fratribus aperienda sunt, ea Dei dona esse sine vllis meritis, immo & cum multis demeritis nostris data nobis, simpliciter nunciare. Quod ex nobis est, nos nihil esse profiteri: sicut fecit idem Paulus, ad Corinthios scribens: Ego, inquit, à vobis debui commendari, nihil enim minus feci ab iis, qui sunt supra modum Apostoli, tamen si nihil sum.]

2. Corint.
12. 11.

Chryso-
stom. 27.
in eandem
epist.

Priora dixit, non commendari cupiens, ait Chryso-
stomus (quo pacto enim id faceret, qui præ desiderio Christi cælum parui penderet) sed illorum salutem appetens.] Suam verò paruitatem subinfert, quasi humanam laudem & exultationem contemnens. Similiter illi sermone sunt humiles, & se omnibus subdunt, qui ex se ipsis minus Deo gratos, ac planè reliquis minores se esse prædicant. Qui denique cum aliquid boni de se ipsis dicendum est, non totum, quod acceperunt, verbis effundunt, sed quod patefacere necessarium non est, supprimunt, & in hoc cautissimè mensuram discretionis obseruant. Humilis Paulus profectò ita se gessit; nam compulsus aliqua mirabilia de se ipso manifestare, ita conclusit: Nam & si voluero gloriari, non ero insipiens: veritatem enim dico: parco autem, ne quis me existimet supra id, quod videt in me, aut audit aliquid ex me.] Multa de se dixerat, & plura fortassis, ac mirabiliora reuelare poterat, sed qui non propriam gloriam, sed proximorum vtilitatem quærebat, illa dixit, quæ illos instruerent, & illa suppressit, quæ ad instructionem illorum minus necessaria putauit. Et vt Gregorius inquit: Habebat adhuc de se aliquid dicendum, qui pauit dicere; sed egit vtrumque doctor egregius, vt & loquendo quæ egerat, discipulos instrueret, & tacendo se intra humilitatis limitem custodiret. Nimis namque esset ingratus, si de se discipulis tota reticeret; & fortasse nimis incautus, si de se tota discipulis proderet. Sed mirabiliter, vt dictum est, egit vtrumque, vt loquendo erudiret vitam audientium, & tacendo custodiret suam. Sic Gregorius.]

2. Corint.
12. 6.

Greg. 18.
mor. c. 7.

Quid demum est opere se infimum omnium ac vilissimum reputare? Non quidem maiora & sublimiora, ac vtiliora munera pertinaciter fugere. Humiles enim (Deo ita disponere) præficiuntur aliis, & regimen proximorum suscipiunt, qui fortassis non essent ad dignitates euecti, si eas non solum non ambissent, nec amassent, sed imprudenter & pertinaci-

ter repulissent. Si iusti & perfecti viti semper ab his muneribus se subtraherent, quis reclusus erat Ecclesiam Dei? Quis in cathedram ascensurus, vt pusillos regeret, & ignorantes erudiret? An superbus? An ambitiosus? An inanem gloriam appetens, & capitibus meliorum insidere concupiscens? Id læpissime non sine gemitu ac dolore videmus, & republicam, ac congregationes eius pessum ire, quia ab his perditis hominibus gubernantur, ingemisimus. At si aurea Ecclesiæ tempora reditura essent, si optimum statum omnia habitura, non hi (qui nec boni subditi esse didicerunt) sed iusti, & humiles, & sibi non fidentes, habenas tenere, ac alios gubernare deberent. In his ergo non erit humilitas, à republicæ oneribus pusillanimitè fugere, & pertinaciter declinare.

Quare ille verus humilis est, & hunc gradum humilitatis tener, qui ad altum munus non vocatus, hilaris & quietus in infimo loco consistit. Qui si aliis etiam ætate, aut labore, aut talentis minoribus supponatur, & in ordine relinquatur, puerilibus querimoniis aures fractum non implet. Qui nihil, quod secundum sæculum altum est, ambit. Qui libentius occupationes viliores assumit, & illis per totam vitam inhæret, & altiora munera aliis fratribus tanquam melioribus & dignioribus, derelinquit. Qui denique cum ad onus publicum vocatur, corde illud renuit, & verbis modestè se excusat, sed tandem tandem à superiore compulsus, onus sibi impositum cõfidenter suscipit. Hancque esse in similibus rebus humilitatis regulam pulchre Augustinus edocuit, sic ad Eudoxium scribens: Vos autem, fratres, exhortamur in Domino, vt propositum vestrum custodiatis, & vsque in finem perseveretis: ac si quam operam vestram mater Ecclesia desiderauerit, nec elatione auida suscipiatis, nec blandiente desidia respuatis, sed miri corde obtemperetis Deo; cum mansuetudine portantes eum, qui vos regit, qui dirigit mites in iudicio, qui docet mansuetos vias suas. Nec vestrum ocium necessitatibus Ecclesiæ præponatis, cui parturienti si nulli boni ministrare vellent, quomodo nasceremini, non inueniretis. Sicut autem inter ignem & aquam tenenda est via, vt nec exuratur homo, nec demergatur; sic inter apicem superbiæ, & voraginem desidiæ, iter nostrum temperare debemus, sicut scriptum est: Non declinantes, neque ad dexteram, neque ad sinistram. Sunt enim, qui dum nimis timet, ne quasi in dexteram rapti extollantur, in sinistram lapsi demergantur. Et sunt rursus, qui dum nimis se auferunt à sinistra, ne torpida vacationis mollicie forbeantur, ex altera parte iactantia fastu corrupti atque consumpti, in fauillam fumumque vaneunt. Hæc ille.] Qui ad aliquam dignitatem vocatus, modiam viam ita tenuerit, is hanc, de qua nunc agimus, partem humilitatis non deserit. Quia si ex obedientia ascendit, ex voluntate tamen sua semper descendit; & dum alios gubernat, se tamen semper minimum reputat; & ita officio est maior, vt in corde suo sit omnibus minor.

De diligentissimâ Humilium omnis singularitatis fugâ.

CAPVT VIII.

HUMILIVM est quoque proprium, omnem singularitatem deponere, & vitam ac conuersationem maiorum sequi; & in victu ac vitæ, & vtilibus & actionibus suis mores aliorum regulâ probatos sequi, ac vno nomine se ipsos

August.
epist. 81.